

Kriteeri 2: Lakisääteiset vaatimukset

Kestävään kehitykseen liittyvää vapaan sivistystyön oppilaitoksia koskevaa lainsäädäntöä tai säädöksiä ovat mm.

- laki ja asetus vapaasta sivistystyöstä
- laki taiteen perusopetuksesta
- laki kuntien kulttuuritoiminnasta
- laki julkisista hankinnoista
- laki yksityisyyden suojasta työelämässä
- työturvallisuuslaki
- työterveyshuoltolaki
- pelastuslaki
- laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta
- yhdenvertaisuuslaki
- yhteistoimintalaki sekä virka- ja työehtosopimukset
- kemikaalilainsäädäntö
- jätelaki
- kunnalliset jätehuoltomääräykset
- elintarvikelainsäädäntö
- tupakkalaki

Lakisääteiset suunnitelmat ja ohjelmat sekä niiden taustalla oleva lainsäädäntö

- työsuojelun toimintaohjelma (työturvallisuuslaki)
- pelastussuunnitelma (pelastuslaki)
- tasa-arvosuunnitelma (laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta; suunnitelma laadittava työnantajan ja henkilöstön yhteistyönä, jos työnantajan palveluksessa säännöllisesti vähintään 30 työntekijää)
- työterveyshuollon toimintasuunnitelma (työterveyshuoltolaki)
- henkilöstön koulutus- ja kehittämissuunnitelma (yhteistoimintalainsäädäntö)

Perusopetusta, lukiokoulutusta tai ammatillista peruskoulutusta antavia opistoja koskevia säädösperusteisia suunnitelmia:

- suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä (perusopetuslaki, lukiolaki, laki ammatillisesta koulutuksesta)
- suunnitelma oppilashuollon toteutuksesta (perusopetuslaki, lukiolaki, laki ammatillisesta koulutuksesta, perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmien perusteet, ammatillisten perustutkintojen perusteet)
- järjestyssäännöt (perusopetuksen ja lukion ops-perusteet, laki ammatillisesta koulutuksesta)
- kriisisuunnitelma (perusopetuksen ja lukion ops-perusteet) ennaltaehkäisevät toimintaohjeet tupakoinnista, päihteiden käytöstä, kiusaamisesta ja häirinnästä (ammatillisten perustutkintojen perusteet)
- toimintaohjeet käyttäytymishäiriöiden, väkivallan, tapaturmien, onnettomuuksien ja kuolemantapausten varalta (ammatillisten perustutkintojen perusteet)

Kriteeri 3: Organisaatio ja resurssit

Esimerkkejä kestävän kehityksen työn organisoinnista: erillinen kestävän kehityksen työryhmä, laaturyhmä tai johtoryhmä vastaa myös kestävän kehityksen asioista, kestävän kehityksen asioita käsitellään osana hallintokäytäntöjä (esim. henkilöstökokoukset, päätoimisten opettajien kokous, tuntiopettajien kokous, erilaiset tiimit). Mikäli toisen hallintokunnan tai palveluntuottajan alaisuudessa toimiva henkilöstö ei voi osallistua ryhmän toimintaan, yhteistyö heidän kanssaan varmistetaan muulla tavoin.

Esimerkkejä johdon kannustuksesta ja tuesta: johdon oma esimerkki kestävästä toimintatavoista, kestävän kehityksen huomioon ottaminen päätöksenteossa, viestiminen kestävän kehityksen työn tärkeydestä henkilöstölle ja oppilaille, työn tulosten arviointi ja seuranta, yhteisten kestävän kehityksen koulutus- ja suunnittelutilaisuuksien järjestäminen, kestävän kehityksen asioiden käsittely kokouksissa ja kehityskeskusteluissa, kestävän kehityksen työn resursointi, henkilöstön täydennyskoulutus-mahdollisuuksien tukeminen, tulosten arvostaminen ja palkitseminen

Kriteeri 4: Henkilöstön kestävän kehityksen osaaminen

Esimerkkejä kestävän kehityksen asioiden hallintaan liittyvästä osaamisesta: kestävän kehityksen ohjelman rakentaminen ja ohjelman ylläpito, kestävän kehityksen arviointi, kestävät hankinnat, jätahuolto, energiansäästö, työsuojelu ja työturvallisuus, ensiapu, kiusaamisen ehkäisy, monikulttuurisuusasiat.

Opiston normaaliin henkilöstökoulutukseen voidaan sisällyttää kestävän kehityksen toimintaa tukevia koulutuksia. Näitä ovat esimerkiksi ensiapukurssit, työturvallisuuskoulutukset, kierrätys, jätteiden käsittely, uusiomateriaalit sekä kestävän kehityksen opetukseen ja menetelmiin liittyvä osaaminen.

Esimerkkejä käytännöistä, joilla voidaan pitää yllä ajantasaista tietoa henkilöstön kestävän kehityksen osaamisesta: säännöllisten kyselyiden avulla, osaaminen selvitetään kehityskeskusteluissa, täydennyskoulutusrekisterin avulla.

Esimerkkejä mahdollisuuksista henkilöstön kestävän kehityksen osaamisen päivittämiseen: osallistumismahdollisuus/ohjaaminen täydennyskoulutukseen, osallistuminen kestävän kehityksen hanketoimintaan, osallistuminen kansainväliseen toimintaan, esim. opettajavaihto, konferenssit, ym., kannustaminen alan jatko-opintoihin ja tutkimustyöhön, kestävän kehityksen osaamiseen liittyvät asiat kirjataan henkilöstön kehittämissuunnitelmaan

Kriteeri 11: Kestävän kehityksen arviointikäytäntö

Esimerkkejä opiston kestävän kehityksen mittareista löytyy osoitteesta

www.koulujaymparisto.fi/sivu.php?id=29000

Oppilaitosten kestävän kehityksen sertifiointi
OKKA-säätiö

Kestävän kehityksen työn suunnittelu ja arviointi
Itsearviointin tukimateriaalia